

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
1. Датум и орган који је именовао комисију: 08.03.2021. Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду		
2. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i> :		
1. проф.др Дејан Пралица	редовни професор	Новинарство, 25.03.2021.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет у Новом Саду		председник
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. проф.др Даниела Арсенић	ванредни професор	Друштвена географија, 11.07.2019.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Природно-математички факултет у Новом Саду		члан
установа у којој је		запослен-а
		функција у комисији
3. проф.др Владимир Баровић	редовни професор	Новинарство, 25.03.2021.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет у Новом Саду		ментор 1
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
4. проф.др Ференц Немет	редовни професор	Историја културе, 15.11.2020.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Учитељски факултет на мађарском наставном језику у Суботици		ментор 2
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
5.		
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ		
1. Име, име једног родитеља, презиме: Викторија (Иштван) Закински Тома		

2. Датум рођења, општина, држава:  
04.12.1980. Бачка Топола, Република Србија

3. Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски назив:

Централно-европски универзитет у Будимпешти, Мастер студије о национализму (2005)  
Филозофски факултет, УНС, Професор енглеског језика и књижевности (2003)

4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија:  
2016., Интердисциплинарне докторске студије у области друштвено-хуманистичких наука,  
Филозофски факултет, УНС

**III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:**

МЕДИЈСКО ИЗВЕШТАВАЊЕ О МИГРАНТИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ И У МАЂАРСКОЈ ОД 2016. ДО 2019. ГОДИНЕ

**IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:**

Навести кратак садржај са знаком броја страница, поглавља, слика, схема, графикона и сл.

Број страна: 240; број поглавља: 8 (укључујући уводни и закључни део); број референци: 214; број графикона: 21; број слика: 28; број табела: 6; број библиографских јединица: 77 од тога 7 електронских; број осталих електронских извора: 6; извештаја (из електронских извора): 15;

## VI ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

### 1. Увод (стр. 13–24)

Кандидаткиња у уводном делу свог рада појашњава три важна, уводна аспекта свога рада: представља методолошки оквир истраживања, аргументује потребу за научним истраживањем ове теме, и даје контекст истраживања. Пре свега, указује на три важне хипотезе својих истраживања: да је у Републици Србији након мигрантске кризе ослабило интересовање медија (а и јавности) за мигранте, док се у Мађарској наставља активна негативна кампања против миграната; да се за мигранте у великој већини случајева приликом медијског извештавања везују негативне особине и инциденти у обе земље, без обзира на разлику у званичној политици према миграцијама и мигрантима; те да се у медијском извештавању о мигрантима најчешће користе једноставнији новинарски жанрови, док се сложенији жанрови користе само када се о мигрантима извештава у контексту неког инцидента. У уводном делу, у којем образлаже методолошки оквир својих истраживања, кандидаткиња наводи да је примарни метод био компаративни, с обзиром да је рад фокусиран на упоређивање медијског извештавања у две суседне државе, Републици Србији и Мађарској. Кандидаткиња је у различитим фазама истраживања користила и: историјски метод (приликом прегледа историјске и политичке позадине миграција на просторима Југоисточне и Средње Европе), анализу медијског дискурса (то јест квантитативно-квалитативну анализу садржаја финалних медијских производа, у одређеном временском периоду на шест изабраних информативних интернет портала на оба језика, мађарском и српском), статистички метод (у анализи добијених података из ужег корпуса, који садржи 720 финалних медијских производа), интервју (у завршној фази истраживања, чији су субјекти били новинари, хуманитарни радници и грађани, који су пратили или извештавали медије о мигрантима), као и студију случаја (мониторинг, односно анализа садржаја вршена је на шест интернет портала: два из Републике Србије, два из Мађарске те два са територије АП Војводине). Образлажући потребу за научно-истраживачким радом на анализи ове теме, кандидаткиња указује на пет важних разлога: на снажан утицај медија на јавно мњење; да ће проблематика миграната у будућности бити још израженија; да ће морално сензитивне теме, каква је миграција, у све већој мери постати средство пласирања лажних вести; да ће то поготово бити случај ако владе, у циљу манипулације грађанима почну користити организоване форме пропаганде, и користити их за генерисање страха и „моралне панике“ у циљу добијања одређених политичких поена; те да се ту ради о сагледавању - анализи теме миграната у једној новој, компаративној димензији, на основу чега се изводе закључци утицаја медија на јавно мњење. У погледу контекста истраживања, указује се на друштвену позадину и различито политичко перципирање мигрантске кризе, као и на чињеницу да је медијско извештавање о мигрантима у значајној мери утицало на јавно мњење у региону. Конкретно, Република Србија је – насупротив Мађарске – послала позитивну слику у свет, што се тиче мигрантске кризе и начина на који се држава опходила према мигрантима.– Кандидаткиња на адекватан начин уводи потенцијалног читаоца тј. истраживача посматраног научног проблема у тематику своје дисертације. Јасно и експлицитно је маркиран интердисциплинарни карактер докторске дисертације.

### 2. Мигрантска криза са социолошког, политичког, културолошког и безбедносног аспекта (стр. 25–43)

Најпре се у раду дају појмовна одређења, неопходна за елаборирање теме, почев од појма и врсте миграције, преко термина «избеглица», до сагледавања ирегуларних европских миграција, као и европске стратегије о контроли граница на мору у задњој деценији. Констатује се да је ситуација, по питању миграната, измакла контроли у марту 2011. године, када је НАТО започео војну интервенцију у Либији, и када је пала влада Моамера ел Гадафија. Либија је убрзо постала главна полазна тачка ирегуларних миграција, уз мноштво инцидента и жртава на мору, преко централно-медитеранске руте. У исто време уследило је «Арапско пролеће», када је дошло до крвавих обрачуна на Блиском истоку и грађанског рата па до оснивања тзв. «Исламске државе» 2014. године, услед чега је покренут велики избеглички талас. Сва наведена геополитичка кретања и кризне ситуације, довели су до неконтролисаних миграција, које су постале забрањивајући фактор у Европи. Почев од 2015. године мигранти су открили и нову, копнену руту преко Балкана, која је добила назив *Балканска рута*. Ова мигрантска рута се и данас активно користи, у већем или мањем обиму. У Европском економском простору (ЕЕП) долази до масовног захтева за азил (између јануара 2014. и августа 2015. предато је укупно 1,2 милиона захтева за азил). У Републику Србију је до октобра 2019. године, пристигло укупно 4123 миграната, од којих је 3261 смештен у прихватне центре, а од њих је свега 11 лица затражило азил. Током 2018. године азил је у Мађарској затражило укупно 632 мигранта, од чега је 345 и добило азил. Ни Република Србија а ни Мађарска нису земље дестинације, и ту мигранти не желе дуже време да се задржавају. Због различитих политика према мигрантима, Република Србија свесно «пропушта» мигранте кроз своју територију, а Мађарска их «не пушта» на своју територију, али се може закључити да се мигрантска криза не контролише успешно. Постоји гледиште према којем је мигрантски талас генерисан из Сједињених Америчких Држава, са одређеном намером према Европи, у циљу њене озбиљне геополитичке, безбедносне, социјалне, демографске и економске дестабилизације. Наиме, друштвена слика земаља у којима се настанују мигранти мења се не само у етничком и религијском смислу, већ и по питању општих вредности, радне културе и навика. Због тога се с разлогом у медијима и јавности говори о растућем страху у друштвима који стрепе од економских,

безбедносних и културолошких последица миграције ка Европи.

У првом поглављу кандидаткиња детаљно сагледава, какав је однос Европске уније (ЕУ), према политици миграција. У том поглављу даје се преглед односа и ставова Уједињених нација (УН), према питању миграната, почев од 2006. Године, када је заузет позитиван став УН о ефектима миграција, након дискусије у којој је учествовало 140 земаља, да би се, неколико година касније, услед све већих миграционих притисака променио приступ мерама које подржавају међународне миграције. То је конкретно значило, да сви који би желели да уђу у државу ЕУ, односно да бораве на њиховој територији морају да затраже статус азиланата или избеглица. Кандидаткиња указује на важну чињеницу, да су са повећавањем масовности миграција, политике појединих земаља постале строже, те се стигло чак и до изградње физичких препрека, то јест до подизања граничних ограда. Указује се на чињеницу да се политика појединих земаља ЕУ, по питању миграната значајно разликује, и да, генерално нестаје отвореност према миграцијама, а у све већој мери су присутни страх, ксенофобија и недостатак поверења. Надаље, развој европских политика по питању миграција показује да је ЕУ била усредсређена на заштиту од ирегуларних миграција, као и на поједине аспекте кризе као што су криминал, кријумчарење и трговина људима. Правно-терминолошка подела на «избеглице» с једне и «економске мигранте» с друге стране, многимима је онемогућила међународну заштиту. У расветљавању политичког приступа према мигрантима, кандидаткиња указује на околност, да је у том развоју, уназад неколико година, ЕУ успела да усaglаси законодавство по питању азила, а земље чланице обећале су хуманитарни приступ према имигрантима из трећих земаља. У том смислу у раду се указује на важна документа те регулативе: Директиву о процедурама азила, Директиву о квалификацији држављана трећих земаља, као и Директиву о прихватању тражилаца азила, као и Даблинску регулативу. Институционално, Међународна организација за миграције основала је Центар за анализу глобалних података о миграцији у Берлину. У овом поглављу расветљава се и важна околност да је миграциона политика у Европи 2012. већ почела да показује знаке слабости. Због учесталих страдања миграната на мору, Европска комисија усвојила је Европску агенду о миграцијама у којој су се земље чланице изјасниле да треба «спречити даља страдања на мору, борити се против кријумчара људи и спречити илегалну миграцију.» Кандидаткиња скреће пажњу на три важне теме о којима се у ЕУ стално расправља, везано за мигранте: на угроженост европске економије, на одумирање европског становништва и на промену националних идентитета.

У другом поглављу даје се анализа друштвено-политичког положаја Републике Србије и Мађарске у Европи за време мигрантске кризе. Кандидаткиња ту најпре указује на важну геополитичку чињеницу, да су и Мађарска и Република Србија државе на Балканској мигрантској рути. На тој рути је само 2015. године прошло милион миграната. При том Мађарска и Република Србија нису у истом геостратешком и политичком положају, будући да Мађарска оградом «штити» своје границе (спољне границе ЕУ), при том има антимиграцијску реторику, док Република Србија то не чини, шаљући о себи позитивну слику у свет, јер нема ни оградe, ни пропаганде против миграната, али ни насилних полицијских акција.

### **3. Друштвено-политичка ситуација у региону за време мигрантске крлизе после затварања Балканске руте (стр. 44–56)**

У трећем поглављу рада кандидаткиња анализира два важна сегмента теме коју обрађује: политичку ситуацију у Мађарској за време мигрантске кризе и након затварања Балканске руте, као и ситуацију у том периоду у Републици Србији. Ово сагледавање релевантно је за контекстуалну анализу теме ове дисертације, јер без друштвено-политичког контекста критичка анализа медијског дискурса је незамислива. Друштвено-политички контекст је релевантан и са културолошког и религијског аспекта. Страх од ислама је само на корак од исламофобије, а генерисање страха може имати неслагљиве ефекте. Присутан је и растући страх од економских, безбедносних и културолошких последица миграције и у том друштвеном контексту треба анализирати и медијске поруке.

По питању политичке ситуације у Мађарској за време мигрантске кризе и након затварања Балканске руте, кандидаткиња предочава хронолошки след дешавања, почев од говора премијера Мађарске Виктора Орбана 11. јануара 2015. године у Паризу, када је одлучно и једнозначно изјавио, да неће дозволити, да Мађарска буде циљна држава за имигранте, преко подизања жичане оградe на државној граници Републике Србије и Мађарске у јулу 2015.године, све до отварања транзитних зона на железничким станицама и сукобљавања мађарске полиције са мигрантима код граничног прелаза Реске. Било је дакако и хуманих примера опхођења према мигрантима у главном граду Мађарске, али и примера дехуманизације миграната не само у политичкој комуникацији већ и медијским порукама. Један од примера је „бацање земички“ пред мигранте, као да се дели храна животињама, као и намерно саплитање мигранта који носи дете од стране сниматељке једног мађарског медија, што су биле сцене које су наишле на осуду међународне јавности. Кандидаткиња скреће пажњу на чињеницу, да представници мађарске владе, иако су имали сазнања о кризи која се спремала, нису предузели одговарајуће кораке за збрињавање миграната у административном, инфраструктурном и хуманитарном смислу. Мађарска јесте била јединствена по томе да је започела комуникацијску кампању у циљу промовисања своје антимиграционе политике која је усмерена ка држању избеглица ван државних граница. У том смислу sledио је упитник за националну консултацију, потом и билборд-кампања усмерена ка генерисању негативних

стереотипа о имигрантима. Према оцени ауторке, ксенофобија је већ дуже време присутна у мађарском друштву, а то се поткрепљује и резултатима истраживања јавног мњења у тој земљи. Миграција је постала главна политичка тема пре парламентарних избора 2018. године у Мађарској, на шта сугеришу огромни билборди који су опомињали мигранте да поштују мађарске законе. У једној другој медијској кампањи, пак, приликом тзв. референдума о ЕУ-квотама, билборди су представљали мигранте као криминалце. Томе су постојали само слаби алтернативни дискурси, будући да су опозиционе странке биле доста неактивне у том погледу. У контексту друштвено-политичке ситуације расветљава се и околност да је Мађарска током 2009. године, доспела у тешку економску ситуацију, а банкрот је избегла само захваљујући кредиту ММФ-а од 6,5 милијарди евра. На листи конкурентности држава спала је са места 38. на 69-то место. Антимиграцијска кампања Владе Мађарске је потпомогнута „верним извештавањем медија“. Влада свесно креира слику непријатеља која може да послужи као субјекат за моралну панику, јер представља опасност по друштвене вредности, националне интересе и морални вредносни систем.

Република Србија за време мигрантске кризе и након затварања Балканске руте, представљена је међународној заједници као хумана држава, спремна да помогне избеглицама у време кризе. Реторика Владе је од почетка истицала хуманитарну димензију миграција и ту реторику подстицали су сви озбиљни медији. Са друге стране, таблоиди су извештавали о наводним или стварним инцидентима везаним за мигранте, као и о могућности останка избеглица у Републици Србији на дуже време, што је будило страх код људи. Најзаступљенији домаћи актер медијских извештаја био је Александар Вучић, тада председник Владе Србије. Његове изјаве и акције су чиста супротност реторике и дела његовог мађарског колеге Виктора Орбана. Хуманизам, солидарност и спремност грађана да помогну мигрантима, космополитизам – то су одлике које карактеришу медијске наративе али и целокупан јавни дискурс, на супрот неким другим земљама у окружењу (Мађарска, Хрватска). Штавише, у Републици Србији, како кандидаткиња указује, на тему миграната се не води дискусија у јавном простору. Због свега наведеног, разумљиво је да ЕКРИ (Европска комисија против расизма и нетолеранције) у свом извештају о Републици Србији, 2017. године истиче њену „позитивну толеранцију“. После затварања граница у Европи и са оградом на граници између Мађарске и Републике Србије, успоставиле су се нове руте кријумчарења. У Републику Србију се најчешће улази из Северне Македоније, али има миграната који улазе и из Бугарске. Република Србија је у много чему слична Мађарској највише због тога, што постоји једна доминантна странка, поред које су све остале политичке групације у медијском и друштвено-политичком контексту мање значајне и видљиве у медијском смислу.

#### **4. Медијска сцена и медијски контекст у региону (стр. 57–62)**

У четвртом поглављу кандидаткиња даје приказ медијске сцене и медијског контекста у Републици Србији и у Мађарској, који је важан за правилно схватање и разумевање медијског извештавања о мигрантима.

Уставноправни оквир Републике Србије гарантују слободу штампе, али по годишњем извештају „Фридом Хаус“-а за 2017. годину слобода медија се остварује све мање за време владавине актуелне политичке коалиције тј. групације. Наиме, сваке године се догоди физички напад на новинаре, а има и претњи и осталих врста застрашивања, што је веома забрињавајуће, те се констатује да се медијска сцена у Републици Србији чини отвореном и слободном, али у реалности је ситуација комплекснија. Све мањи број медија заузима критички став према политици позиције, док су независни медији углавном лоцирани на интернету, и нису у довољној мери доступни великом делу становништва. Према истраживањима из 2015. године, на која се кандидаткиња позива, телевизија је још увек најважнија платформа за свакодневно информисање (61,9%), потом следи интернет (30%). Међу најгледанијим телевизијама су РТС1, затим Пинк, ТВ Прва, Б92 и Хепи ТВ. Према Ипсосовој анализи медија из 2015. године, од медија у Војводини 53,3% чине мањински медији на мађарском језику, потом следе медији на ромском (14,7%), и румунском језику (12%). Даља карактеристика медијске сцене огледа се у томе да су због малог броја локалних медија, грађани приморани да се информишу из медија на националном нивоу, што даље смањује алтернативе за разноврсност информација и у погледу миграната. Наиме национални медији већим делом прате реторику власти, с друге стране, таблоиди, иако не следе званичну реторику, која је углавном фокусирана на хуманитарни аспект кризе, трагају за сензационалистичким насловима и интригантним темама, што не иде у прилог аналитичком извештавању. Кандидаткиња у овом поглављу наводи да је у свој истраживачки корпус, од медија у Републици Србији, укључила онлајн информативни портал РТС-а и Курира, интернет портале РТВ-а на српском језику и Панон РТВ-а на мађарском језику. На тај начин обезбедила је присуство разних типова медија у свом истраживачком корпусу. Анализа тих медија је потом послужила за компаративну анализу извештавања о мигрантима.

Представљајући медијску сцену и медијски контекст у Мађарској, Тома Закински казује, да је од доношења закона о информисању 2010. године информисање у Мађарској постало све једноличније, а медији под контролом власти диктирали су медијски дискурс о мигрантима. Критички настројени медији имали су веома мало утицаја на јавно мњење о мигрантима. Медији су у све већој мери постали униформисани, формирана је Фондација јавног сервиса која управља мађарским државним медијима (ТВ М1, ТВ М2, Радио Петефи, Радио Кошут, Дунав Телевизија, новинска агенција МТИ). Почев од 2010. године ЕУ је све чешће критиковала Мађарску због мањка медијских слобода, те је и предлагала одређене измене у медијском закону. „Фридом

Хаус“ у свом извештају из 2011. и 2012. године оценио је да је слобода штампе у Мађарској на веома ниском нивоу, а ситуација на медијској сцени једна од најалармантнијих у централној и источној Европи. Управо због тога Мађарска, по слободи медија заузима 71. место у свету. Окарактерисана је као „делмично слободна“. Кандидаткиња у овом поглављу указује и на чињеницу да је у предмет свог истраживања укључила два мађарска интернет портала: Ориго и Индекс. Индекс прати 40% становништва а Ориго 38% становништва. Они представљају два највећа онлајн информативна портала у Мађарској.

## **5. Медијско извештавање о мигрантској кризи у Европи (стр. 63–86)**

У овом поглављу кандидаткиња елаборира медијско извештавање о мигрантској кризи у Европи, дајући једну ширу медијску слику у свом примарном истраживању. Најпре полази од појмовног дефинисања кризе, потом предочава оне термине, устаљене фразе и придеве који су коришћени у медијима приликом извештавања о мигрантској популацији, те се, на крају овог поглавља фокусира на медијско извештавање о мигрантској кризи у Мађарској и у Републици Србији за време њене кулминације 2015–2016. године.

Кандидаткиња је у оцени медијског извештавања у Европи користила резултате истраживања Лондонског економског факултета и Факултета политичких наука у Лондону, која су урадили мониторинг медија у осам европских земаља (међу њима и у Републици Србији и Мађарској), као и на истраживања појединих земаља (Републике Србије, Албаније, Грчке, Шпаније, Швајцарске, Уједињеног Краљевства, Мађарске итд.), које су анализирале дискурзивне трендове у медијима, везане за мигранте и миграцију у датој земљи. Конклузија тих истраживања је да су европски медији играли кључну улогу у стварању медијских оквира за евалуацију узрока и последица мигрантске кризе, те да постоји јак контраст извештавања у Западној и Источној Европи, а поготово између земаља, које су прихватиле мигранте, и оних које нису. Закључак је, да у Источној Европи (поготову у Мађарској) углавном постоји систематични и трајни говор мржње и модел симболичког непријатељства према мигрантима.

Такође се даје и анализа различитих термина који се користе у извештавању о мигрантима и који углавном указују на економски и безбедносни оквир ове појаве. Очењује се да се у европском медијском дискурсу преовлађује негативна перспективизација миграната, поделом на „нас“ и „њих“, а коришћење метафора као што су „река“, „поплава“ и „талас“ миграната, наглашава њихову масовност, као претњу локалном животу. У извештавању европских медија уочава се још и аспект морализације (мигранти, као жртве), и аспект претње (представљање њиховог кретања као природне катастрофе).

У овом поглављу кандидаткиња даје и термилошка одређења појма кризе и кризне ситуације неколико аутора, који су сагласни у томе да је криза наговештај претње, која ће имати негативне последице уколико се са њом не буде управљало исправно. Кризна ситуација са медијског аспекта подразумева две компоненте: насиље и претњу. На основу тога изводи се закључак да мигрантска криза има све одлике кризне ситуације. У анализи медијског извештавања о мигрантској кризи, Тома Закински се осврће и на термине, устаљене фразе и придеве који су се користили у медијима за мигрантску популацију („мигрант“, избеглица“, „азилант“, „имигрант“, „тражиоц азила“, „илегални“, „нелегални“, „економски“, „избегличка криза“, „избеглички систем“ итд.), који су се усталили у медијском дискурсу европских земаља, а који истовремено указују и на изнијансирано, различито перципирање миграната, зависно од политике дате земље. Разматрајући термине коришћене у домаћем медијском дискурсу, кандидаткиња закључује, да се у српској штампи користе термини: мигранти, азиланти, ирегуларни мигранти, избеглице, имигранти, нелегални мигранти, емигранти и илегални мигранти. Најчешће коришћен термин (мигрант) је безличан а двоструко мање се употребљава реч избеглица. Закључује се да у српској штампи израз мигрант не мора да има негативну конотацију.

У представљању медијског извештавања о мигрантској кризи у Мађарској 2015–2016. године, закључује се, да се са мигрантима у тамошњем медијском дискурсу повезује и тероризам, али и проблематика социјалних издвајања потребна за њихово збрињавање. Према оцени кандидаткиње, медији у Мађарској нису могли да се супротставе притисцима Владе као и политичких странака које су заговарале оштру антимигрантску кампању. Различита вероисповест и традиција представљене су у политичкој комуникацији Владе Мађарске на начин који плаши обичне грађане. Према њеном наративу мигранти представљају опасност за мађарску и европску културу, и претњу хришћанским вредностима, те уколико мигранти промене садашњи културни миље, европски идентитет ће нестати.

Преглед медијског извештавања о мигрантима у Републици Србији 2015–2016. године, кандидаткиња представља на основу истраживања и анализе Зорана Арацког, који је анализирао извештавање дневне штампе. По његовим истраживањима, у поменутом периоду објављено је 1308 текстова са тематиком мигрантске кризе, од којих је половина била стереотипна, а 361 текст био је сензационалистички. Позитивно је било интониранио 1118 текстова, а свега 190 негативно. Анализа ових текстова српске дневне штампе указала је и на то да је штампа оптерећена незнањем, стереотипима, предрасудама а понекад и ксенофобијом. Генерално гледано, углавном „озбиљни“ медији и јавни сервис користе умеренији тон, и прступају теми са хуманитарног аспекта, док таблоиди трагају за сензационалистичким насловима.

## **6. Истраживање (стр. 87–188)**

Централни део дисертације, то јест најобимније поглавље заузимају истраживања кандидаткиње, која у логичком низу, најпре образлаже методологију, корпус и теоријске основе својих истраживања; потом презентује медијско извештавање о мигрантима од 2016. до 2019. године у Србији (посебно у АП Војводини на мађарском и српском језику); медијско извештавање о мигрантима од 2016. до 2019. године у Мађарској; док се на крају поглавља даје и компаративна анализа медијских наратива, те се елаборира однос између Републике Србије и Мађарске са аспекта миграције и контроле.

Кандидаткиња најпре, по логичном следу, представља методологију, корпус и теоријску основу својих истраживања. Методологија укључује употребу тзв. кодног листа (анализу садржаја, то јест систематско читање и анализу текстова у складу са унапред састављеним кодексом), анализу схеме садржаја употребом квантитативних и квалитативних метода. У анализи садржаја кандидаткиња је користила интегрални приступ, док је редослед поступака пратио Нојендорфову методологију. Најпре је дефинисано који садржаји ће бити предмет анализе и у коју сврху, а потом је уследио преглед теорија и литературе, после које се кандидаткиња определила за примену интегративног модела. Потом је формирала хипотезе и истраживачка питања, на које је концепирала варијабиле и дефинисала их. У оперативном делу истраживања, након креирања сопствене схеме кодирања, извршила је и узорковање корпуса, (на основу временског интервала и теме), приликом чије анализе је делом применила методу Анабеле Карвајо и критичку анализу дискурса. У анализи садржаја користила је и социо-когнитивни модел Ван Дејка, која омогућава дубинску, квалитативну анализу текстова. Користила се и комуникацијском теоријом чувара капије (gatekeeping theory) као и теоријом успостављања дневног реда (agenda-setting theory). У својој методологији је ујединила елементе критичке анализе дискурса устаљених у престижним истраживачким центрима (Глазгов, Бирмингем итд.). У истраживањима, кандидаткиња је посебно пажњу обратила на семантичке структуре, метафоре и различите дискурзивне стратегије. Анализа истраживања (која је структурирана на основу истраживања Шика и Шимоновича), обухватила је три аспекта: анализу садржаја, статистичку анализу као и компаративну анализу садржаја финалних медијских производа. Урађена су, такође 18 дубинских интервјуа са грађанима српске и мађарске националности са територије АП Војводине, новинарима и хуманитарним радницима. У погледу корпуса, у току истраживања анализирана су укупно 720 финалних медијских производа (одабраних из ширег корпуса који је бројао 2892 финална медијска производа), са шест различитих медијских портала (Ориго и Индекс из Мађарске, потом РТС, Курир, РТВ и Панон из Републике Србије, с тим да су ова два потоња анализирана као војвођански регионални медији). Првобитни корпус било је потребно сузити због огромне асиметрије у броју чланака, углавном између медија у Мађарској и медија у Републици Србији. Временски интервал истраживања обухватио је цео месец март и јул од 2016. до 2019. године. Теоријску основу истраживања представљали су радови еминентних истраживача Ферклафа, Ван Дејка, Карваја, Стјурта Хола, Нојендорфа, Нормана Ферклафа, Ентмана и Грабера.

Потом у дисертацији следи истраживање медијског извештавања о мигрантима од 2016. до 2019. године у Републици Србији, где на основу анализе корпуса кандидаткиња закључује да медијски наративи о мигрантима у посматраном периоду имају неколико димензија: хуманизам (Србија се видљиво разликује у поређењу са другима, посебно Хрватском и Мађарском); солидарност и мобилизацију грађана за помоћ мигрантима; космополитизам (идеолошки, политички и религијски); мултикултурализам и умрежени колективизам. Међутим, протоком времена, негативни ставови постају све учесталији, што је посебно изражено у таблоидима. Таблоиди су били ти, који су ширили моралну панику, служећи се сензационализмом и тиме узбуђивали и мобилисали јавност, те најављивали безбедносну претњу. Кандидаткиња закључује да је медијско извештавање утицало на мишљење грађана Србије о избегличкој кризи, као и да је површно медијско извештавање допринело конфузији у ставовима грађана према избеглицима и избегличкој кризи. Такође се уочава, да није било довољно дискусије на тему мигрантске кризе у јавном простору. Терминолошка анализа корпуса текстова указала је и на разне термине и устаљене фразе који су се користили у медијском извештавању у Републици Србији. Тако се, према истраживању, термин „мигрант“ (који је иначе најчешће у употреби), у медијима Републике Србије користи како у негативном, тако и у позитивном или неутралном контексту. Овај термин се у већини случајева користи са сталним придевима. Користе се и термини „азилант“, „избеглица“, „привредни мигрант“ и „имигрант“. Констатује се, потом, да су представници власти и овлашћених државних органа били активни од почетка кризе, али да је, по медијском извештавању, њихову улогу постепено преузела полиција и гранична полиција, што указује на јачање наратива који се везује за безбедносна питања. У Републици Србији се миграције релативно ретко доводе у директну везу са тероризмом. У први план више се истиче страх код локалног становништва, због криминалних радњи које се везују за мигранте (убиства и међусобни физички обрачуни, крађе, провале у викенднице, усамљене салаше итд.). У мањој мери је присутна и тема могуће економске и социјалне нестабилности као последица миграције. Пре свега због тога, што се мигранти нису настанили на дуже време на овим просторима, нити су тражили посао. Ту су још присутне и културолошке и религијске специфичности. Пре свега је евидентна исламофобија и разлике у културама, која укључује и стереотипно уверење да смо ми Европљани цивилизованији, самим тим чистији, уреднији од људи који нам долазе са Блиског истока, Северне Африке или Азије. Што се тиче негативно или позитивно интонираних текстова у вези миграната, кандидаткиња закључује да је од самог почетка кризе у српском медијском дискурсу присутан хуманитарни медијски оквир, који се наставља и у каснијем периоду. Мигранти се третирају као равноправни грађани локалне заједнице. Доминира неутралан став према њима. У погледу новинарских жанрова и визуелних одлика медијских извештаја, кандидаткиња, на основи својих истраживања констатује да

су у медијским извештавањима најзаступљенији кратки фактографски жанрови: вест и извештај, док су репортаже и интервјуи ређи, а најређи су аналитички текстови и коментари.

Анализирајући медијско извештавање о мигрантима од 2016. до 2019. године у Мађарској, кандидаткиња закључује да се ескалирањем мигрантске кризе, конзервативни медији, јавни сервиси и медији у приватном власништву углавном извештавали о криминалу и конфликтима, и истраживања јавног мњења су показивала негативне ставове Мађара према странцима. Миграције су и даље у фокусу јавног дискурса, и редовно се пише о директној вези тероризма и миграција, и великом плану Џорџа Шороша и хуманитарних и невладиних организација које организују миграције ка земљама Западне Европе. По реторици Владе Мађарске, која се преноси путем медија, тероризам и „економске миграције“, те погрешна политика Брисела негативно утичу на безбедност грађана. На основу резултата истраживања, може се закључити да истицање негативних ефеката миграције, преувеличавање бројчаности миграната служи за застрашивање широких маса. Тај организовани политички наратив је уједно и главни наратив у свим мађарским провладиним медијима. Медијски дискурс у Мађарској често усмерава пажњу на негативне последице „хуманог приступа“ код других држава и указује на све већу стопу криминала и убистава на Западу, доводећи све то у везу за миграцијом. У мађарским медијима, приликом извештавања доминирају термини „избеглице“, „мигрант“, „економски мигрант“, „имигрант“, „илегални мигрант“ и „азилант“. У различитим фразама и метафорама мигранти се називају и погрдним именима: „мигранти-азиланти убице“, „дилери дроге“, „мафијаши“, итд. О њима се пише као о криминалцима и опасним злочинцима, који ће изазвати нереде, који ће неком наудити. Специфичност медијског извештавања о мигрантима у Мађарској је и та, да су политичари главни актери у догађајима који су везани за миграције и мигранте. То су углавном представници мађарске владе, владе земаља у окружењу, или земаља Европске уније, те представници институција Европске уније. Велики део медијског простора посвећеног мигрантима заузима тема безбедности (криминалне радње, безбедност на граничним прелазима и потенцијалне опасности и ризици које мигранти носе са собом, ризик од терористичких напада, страх од преношења разних болести, страх за безбедност жена). Социјална и економска сигурност је честа тема повезана са мигрантима, и потенцирају је представници власти. Указује се на рачунице колико кошта идржавање миграната, износи се став да на мигрантској кризи зарађују не само невладине организације и Шорош, већ цела Европа, или пак да Мађарска троши силан новац на заустављање илегалних миграната. У погледу аспекта културолошке и религијске специфичности, заузима се став да Мађари морају да заштите своју земљу од муслимана, те се одбрана Мађарске поистовећује са одбраном хришћанских вредности и заштитом хришћанске културе. Ту је присутан наратив исламофобије, јер се исламу приписује и особина милитантне вере. У мађарском медијском дискурсу текстови су у већини случајева негативно интонирани (у 82% случајева), што посебно важи за провладине медије. Позитиван тон, готово да не постоји. Код наслова, у провладиним медијима израженији су сензационалистички наслови, а од новинарских жанрова доминирају кратки жанрови (вест и извештај). Најчешћи интерпретативни жанр је коментар. На фотографијама који се прилажу уз текст, мигранти се углавном виде у већим групама и сликани су издалека, не издвајају се појединци. Према реторици актуелне власти у Мађарској, та држава је постала најбезбеднија у целој Европи, јер није дозволила мигрантима да уђу и да се настане на њеној територији.

У оквиру овог поглавља кандидаткиња анализира и медијско извештавање о мигрантима између 2016. и 2019. године у АП Војводини на мађарском и српском језику. У тој анализи доследно примењује све оне научне аспекте, које је користила и у анализи претходних извештавања у Мађарској и Републици Србији. Као специфичност мађарске медијске сцене, истиче важну чињеницу, да је АП Војводина, као саставни део Републике Србије, преко своје мађарске националне мањине, културолошки и медијски повезана са Мађарском, те се стога разликује од свеобухватног српског или мађарског медијског дискурса. Важан аспект односа према мигрантској кризи представља чињеница, да је АП Војводина, као регион, посебно северни и западни део покрајине био и остао изложен последицама мигрантске кризе, те да самим тим, медији у Војводини имају други поглед на дешавања. У овом делу рада, представљена је анализа два регионална медија у Војводини, РТВ Панон на мађарском и РТВ Војводина на српском језику, и то према истим смерницама као у случају националних медија. Код РТВ Панон, уочљив је релативно умерени тон у односу на националне медије у Мађарској, а на РТВ доминира хуманитарни оквир извештавања. Најчешће коришћени израз је „мигрант“, и код оба медија су главни актери политичари, а на другом месту су органи безбедности. Код јавног сервиса РТВ, безбедносни аспект присутан је у скоро половини извештавања, док је код Панон ТВ томе посвећено више од три четвртине извештавања (услед утицаја медијског дискурса у Мађарској). Даља специфичност је фокусирана на питање криминала, ситних крађа и жалби грађана на безбедност, због блискости медија локалним срединама тј. гледаоцима. Социјална и економска неизвесност (такође услед утицаја медијског дискурса у Мађарској), остаје и даље спецификум медијског дискурса на мађарском језику, док у Републици Србији то више није тема. Различитост култура и вероисповести се не потенцира, о томе има релативно мало текстова, и углавном се своди на жалбе да мигранти не поштују хигијенске норме (бацање смећа, купање на јавним бунарима итд.) што се повезује са „другачијом културом“ миграната. У медијском дискурсу АП Војводине доминира неутрални тон приликом извештавања о мигрантима. Став новинара РТВ-а на српском језику је позитиван у 16 медијских производа, а у извештавању Панона само у једном медијском производу. Панон ТВ се не истиче у ширењу позитивних прича о мигрантима. И у РТВ и у Панон ТВ приликом извештавања о мигрантима, претежно се користе кратки жанрови (вест, извештај), а само веома ретко репортажа или коментар, док аналитичких



чланака нема. Сlike и илустрације су честе, а на фотографијама су мигранти најчешће представљени изблиза, у току неке радње.

Важан и исправан приступ у анализи медијског дискурса представљају приложени графикони и табеле, које прегледно и на разумљив начин представљају резултате истраживања.

У закључном делу овог поглавља даје се есенцијална, компаративна анализа истраживања медијског дискурса о мигрантској кризи у медијима у Мађарској, и у Републици Србији. Конклузије на основу тих анализа указују на то, да се медијска пажња, смиривањем кризне ситуације у Републици Србији постепено смањила, док је у Мађарској још увек у фокусу јавног и медијског дискурса. У Мађарској се владина пропаганда преносила у скоро свим медијима, и то са негативним предзнаком, док у Републици Србији медији у суштини подржавају ставове власти о мигрантима, уз истицање хуманитарног аспекта управљања кризном ситуацијом. Само су се таблоиди служили сензационализмом и стереотипизацијом, док су то у Мађарској радили провладини медији. Даља разлика огледала се у томе, што се у Мађарској, извештавање о мигрантима користило у политичке сврхе (пред парламентарне изборе), са негативним медијским порукама, док у Републици Србији мигранти нису били део реторике у току предизборне кампање. У Мађарској су разне теорије завере део политичког дискурса о миграцији, а посебно се истиче негативна политичка кампања против једног човека: бизнисмена Џорџа Шороша, кога мађарске власти представљају као „организатора“ миграција. Са друге стране, име Џорџа Шороша, у контексту миграције није познато грађанима у Републици Србији. Медијски дискурс у АП Војводини (због културолошке и медијске повезаности мађарске националне мањине са Мађарском), разликује се од свеобухватног српског и мађарског медијског дискурса. Медији имају другу перспективу о дешавањима, и ближе су свакодневници грађана на локалном нивоу.

У Мађарској израз „мигрант“ доминира у извештавању, и поприма негативну конотацију, те је то постала погрдна реч, док у српским медијима израз „мигрант“ се користи како у негативном, тако и у позитивном или неутралном контексту. Док су у Републици Србији најактивнији актери у медијском дискурсу полиција и гранична полиција, у Мађарској су главни актери све време политичари. Док у Мађарској већи део медијског простора о мигрантима заузима тема безбедности, криминала, потенцијалних ризика и питања тероризма, у Републици Србији миграције се релативно ретко доводе у директну везу са тероризмом. Одбрана Мађарске од миграната у медијском дискурсу поистовећује се са одбраном хришћанских вредности и заштитом хришћанске културе, и медијска извештавања су већином негативно интонирана, док је у Републици Србији од самог почетка кризе присутан хуманитарни медијски оквир извештавања, и доминира неутралан став новинара. У АП Војводини, пак у медијском извештавању доминирају информативни и неутрални наслови. И у Мађарској и у Републици Србији, приликом извештавања доминирају кратки новинарски жанрови. Док у Мађарској жена и деца има само на фотографијама, и то преузетих од страних агенција, у Републици Србији има фотографија о женама и деци миграната.

Кандидаткиња анализирајући однос између Републике Србије и Мађарске са аспекта миграције и контроле граница, закључује да је тај однос амбивалентан, јер у вези тога није било отвореног конфликта или нераумевања, иако се став Србије и Мађарске у том погледу у много чему разликује.

Свеукупно, можемо закључити да је кандидаткиња своја истраживања представила прегледно, доследно примењујући параметре и аспекте анализе које је користила, а приложени графикони и табеле су у функцији прегледности, и визуелног представљања резултата истраживања. Управо због тога су и сумарни закључци као и компаративна анализа корпуса истраживања, по нашој оцени валидни и ваљани.

#### **4. Интервјуи (стр. 189–216)**

Саставни део дисертације, који је употпуњују су 18 интервјуа, уз помоћ којих је кандидаткиња анализирао како медијске поруке делују на људе и како је могуће да исте поруке на различите групе људи делују различито, и које су то прилике које утичу на исход овог процеса.

Теоријски и методолошки оквир за ове интервјуре представљао је теоријске претпоставке Стјуарта Хола, Грега Филоуа, Еме Брајент, Полин Доналд и других релевантних аутора, који су се у својим истраживањима дотicali утицаја медијских порука на јавно мњење и на свакодневницу.

Кандидаткиња је у овом делу истраживања трагала за одговорима, да ли и на који начин позитивни и негативни стереотипи, страх или мржња допиру до људи из медијских порука о мигрантској кризи и мигрантима (избеглицама, азилантима). Сви њени саговорници живе у Србији односно њеном северном делу - АП Војводини, у близини границе са Мађарском, а хипотеза, постављена на почетку интервјуисања, била је да медији утичу на мишљење људи о мигрантима и миграцијама. Фокус пажње је у интервјуима био усмерен на то, које медије прате саговорници, односно да ли прате медије из Мађарске, те да ли постоји разлика у размишљању људи о мигрантима, између оних који прате, и оних који не прате медије из Мађарске.

Међу саговорницама ауторке (из Суботице, Сенте, Таванкута, Старе Моравице, Кањиже, Новог Сада, Темерина, Будисаве, Сомбора и Београда), њих 7 је било српске, 1 хрватске, а 10 мађарске националности.

Од тога су двоје били пензионери, троје студента, док су саговорници, њих 13 били средовечни грађани. Интервјуи су снимљени између 5. јануара 2019. и 15. маја 2020. године и у просеку трају 40–50 минута. Међу њима било је предузетника, сниматеља, професора, запослених у невладиној сектору, омладинских радника,

запослених у локалној администрацији, хотелијера и портпарола, као и новинара и хуманитарних радника. Кандидаткиња је направила тематску анализу индивидуалних интервјуа, коришћењем компаративне методе, како би утврдила на који начин медијске поруке утичу на изјаве и мишљење њених саговорника. Свакоме је постављено 14 питања који се углавном односе на мигранте и мигрантску кризу.

Већина саговорника сматрала је да су мигранти у Мађарској лошије третирани него у Републици Србији. То су тврдили на основу тога „што су чули“ од других људи из њихове средине или што су „прочитали, чули или видели“ у медијима.

Ауторкина почетна хипотеза, да медији утичу на мишљење људи о мигрантима и миграцијама је – према изјавама саговорника – потврђена. Такође, потврђено је и то, да је став саговорника мађарске националности, односно оних, који прате медије на мађарском углавном негативан према мигрантима, с обзиром на главни медијски дискурс у Мађарској. На основу исказа из укупно 18 дубинских интервјуа постоји разлика између ставова појединаца на основу тога да ли прате медије у Републици Србији или у Мађарској.

Више од половине њених саговорника имао је углавном позитиван став према мигрантима, док међу оним саговорницима који прате медије искључиво на мађарском језику или медије и на српском и на мађарском језику, није било никога ко је имао позитиван став према мигрантима. И код ових интервјуа правилно су примењене и теоријске основе и почетне претпоставке, као и поступци и критеријуми анализе индивидуалних интервјуа, те су сходно томе и закључци правилно изведени.

## **5. Закључак (стр. 217–231)**

У сумарном закључку дисертације, кандидаткиња истиче да је циљ истраживања био да се установи, на који су начин медији у Републици Србији и Мађарској извештавали о мигрантској кризи, те да ли је постојао доминантан модел извештавања и да ли је то утицало на мишљење људи о мигрантима и миграцијама на овим просторима. На основу анализе медијског дискурса у Републици Србији и у Мађарској, дисертација је имала за циљ и да упореди званичну државну политику и друштвено-политичку ситуацију у две земље кроз анализу медијског извештавања о мигрантима и миграцијама. Анализа се односила на дискурзивне трендове у медијима (анализа садржаја, статистичка анализа). Корпус од 720 финалних медијских производа био је погодан да се дубинском анализом дискурса открије скривени садржај медијских порука.

Након сагледавања резултата својих истраживања, кандидаткиња правилно закључује да је квантитативном и квалитативном методом потврђена прва хипотеза, по којој је у Републици Србији после мигрантске кризе слабије интересовање медија (а и јавности) за мигранте, док се у Мађарској наставља активна негативна кампања против миграната. Потврђена је и друга хипотеза, по којој се за мигранте у великој већини случајева везују негативне особине и инциденти приликом медијског извештавања у обе земље, без обзира на различите званичне државне политике према миграцијама. Трећа хипотеза је само делимично потврђена, а односи се на претпоставку да се у медијском извештавању о мигрантима, најчешће користе једноставнији новинарски жанрови, а сложенији жанрови се не користе ни када се о мигрантима извештава у контексту неког инцидента.

На основу анализе потврђене су и теоријске поставке критичке анализе дискурса (Ван Дејк, Ферклаф, Карвајо) да медијски садржаји нису пресликана стварност, већ су конструисани у складу са жељама и захтевима актуелних власти, и њих често чине идеолошке интерперетације. Тако су дискурзивне стратегије (фрејминг, позиционирање, легитимација и политизација) идентификоване у медијима у Мађарској и у Републици Србији у извештавању о мигрантима и миграцијама. У анализи медијског корпуса посебна пажња посвећена је језичкој (појмовној) анализи текстова, тј. коришћењу разних нијансираних термина, фраза и сложеница везаних за мигранте.

У погледу интервјуа који су саставни део ове дисертације, анализом је потврђена хипотеза да медији утичу на мишљење о мигрантима и миграцијама.

## **6. Литература и извори (стр. 232– 240)**

У раду је коришћено 77 библиографских јединица, од тога 7 електронских из разних области истраживања медија; број осталих електронских извора релевантних за анализу медијског дискурса: 6; међународних извештаја релевантних за истраживање теме (из електронских извора): 15; Списак коришћене литературе и извора јасно показује висок степен компетентности кандидаткиње, али и њену намеру да у своју анализу укључи и материјал из електронских извора. Наша оцена је да је консултовала најважније релевантне, савремене штампане и електронске изворе као и извештаје неопходне за правилну обраду теме.

## **VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ:**

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у складу са *Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду* који је повезан са садржајем докторске дисертације. У случају радова

прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду уредника часописа о томе.

### Научне публикације

ZAKINSKI-TOMA, V. (2020). Термини и устаљене фразе који су се користили у медијима у Републици Србији и у Мађарској за мигранте са Блиског Истока. У *Вредносне оријентације нових нараштаја* – Зборник радова са научних конференција Учитељског факултета на мађарском наставном језику. Суботица: Учитељски факултет на мађарском наставном језику – УНС. URL: [www.magister.uns.ac.rs/files/kiadvanyok/konf2020/ConfSubotica2020.pdf](http://www.magister.uns.ac.rs/files/kiadvanyok/konf2020/ConfSubotica2020.pdf)

RAFFAI, J. – ZAKINSZKY-TOMA, V. (2020). Cultural Values of the Tisa River. In Development of Water Tourism on Waterways Connecting Hungary and Serbia. WATERTOUR HUSRB/1602/31/0204

ZAKINSZKY-TOMA, V. (2020). Megörökölt egyenjogúság. Üvegplafon, esszékötet. Újvidék: Forum.

ZAKINSZKY T., V.. (2019). A Magyar Szó az 1945 és 1989 közötti időszakban. In: Losonc M. – Rác K. (eds.): *A vajdasági magyarok politikai eszme- és politikatörténete*. L'Harmattan, Budapest, 61-79.

ZAKINSKI T., V. (2019). Učenje, čitanje, novi mediji (nove mogućnosti – staro nasleđstvo). *Létiünk XLIX* 2019/1, Forum, Novi Sad, 2019, 91-107. URL: [www.letunk.rs/index/page/id/346/lg/hu](http://www.letunk.rs/index/page/id/346/lg/hu)

ZAKINSZKY T., V.. (2018). Tulajdonjogi viszonyok és szerkesztéspolitikai a Magyar Szóban az 1989 és 1999 közötti időszakban. In: Losonc M. – Rác K. (eds.): *A vajdasági magyarok politikai eszmetörténete és önszerveződése*. L'Harmattan, Budapest, 79-97. URL: [file:///C:/Users/tomaviki/AppData/Local/Packages/Microsoft.MicrosoftEdge\\_8wekyb3d8bbwe/TempState/Downloads/A\\_vajdasagi\\_magyarok\\_politikai\\_eszmetort%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/tomaviki/AppData/Local/Packages/Microsoft.MicrosoftEdge_8wekyb3d8bbwe/TempState/Downloads/A_vajdasagi_magyarok_politikai_eszmetort%20(1).pdf)

ZAKINSKI T., V. (2018). Izveštavanje o manjinama na onlajn informativnim portalima na mađarskom i srpskom jeziku: manjinski vs. nacionalni mediji. In: Paunović, Z., Milanović, Ž. (eds.): *Konteksti IV*. Filozofski fakultet, Novi Sad, 55–67. URL: <http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sites/default/files/db/books/978-86-6065-473-3-K.pdf>

ZAKINSKI T., V. (2017). Alternatives for Minority Media in Hungarian Language in Serbia in Terms of Ownership Structure and Sustainability, *Educational Changes*, Odsek za Medije, Filozofski Fakultet, Novi Sad. URL: <http://medijskestudije.ff.uns.ac.rs/bme/wp-content/uploads/2018/02/BME-2016-Zbornik-final.pdf>

ZAKINSKI T., V. (2008). *Minority Media in Vojvodina and Slovakia: A Test of Self-Governance*. VDM Verlag Dr. Muller Aktiengesellschaft & Co. KG, Saarbrücken. URL: <https://www.amazon.com.au/Minority-Vojvodina-Slovakia-Viktoria-Zakinski-Toma/dp/3639062345>

ZAKINSKI T., V. (2007). Pomirenje, društvena svest i mediji. In Gajicki M. (ed.) *Govor mržnje i nacionalizam: uzroci i posledice*. Vojvodanka - regionalna ženska inicijativa, Novi Sad, 67-85. URL: [https://books.google.rs/books/about/Hate.html?id=8ch7PwAACAAJ&redir\\_esc=y](https://books.google.rs/books/about/Hate.html?id=8ch7PwAACAAJ&redir_esc=y)

### Књиге апстракта:

Zakinszky Toma, V. (2020). A kivándorlást övező médiadiskurzus a Magyar Szóban 1969 és 1989 között, Absztraktfüzet – Az első száz év: A kisebbségi magyar identitás szervezeti és intézményi kontextusa a Vajdaságban. Szabadka: VM4K.

Zakinszky Toma, V. (2020). Hogyan tudósított a média Szerbiában és Magyarországon a migránsokról a balkáni útvonalon 2016 és 2019 között. Rezümékötet – Vajdasági magyar tudóstalálkozó, VMAT. Újvidék: Forum.

Zakinski-Toma, V. (2020). Термини и устаљене фразе који су се користили у медијима у Републици Србији и у Мађарској за мигранте са Блиског Истока. У *Вредносне оријентације нових нараштаја* – Књига сажетак са научних конференција Учитељског факултета на мађарском наставном језику. Суботица: Учитељски факултет на мађарском наставном језику – УНС.

### Преводи монографија:

Vitkai Kučera, A. (2020). *Karakteristike glasa i metodički pristupi razvoju glasa u funkciji profesionalnih aktivnosti / A hang jellemzői és a hangfejlesztés módszertani megközelítései a hivatásos előadóművészi tevékenység szolgálatában. Novi Sad: Idavačka kuća Forum - Vajdasági Művelődési Intézet.*

KORHECZ P., Zs.(2017). *Franciscus Falconer pictor Budensis*, Szabadka: Szabadkai Városi Múzeum.

Monografija „Jevreji u Bečeju (2016). Bečež: Klub Zavičajaca Narodne biblioteke Bečež.

Научне активности:

Учесник бројних конференција у области комуникације и медија, на којима је излагала своје научне радове и учествовала као модератор појединих секција (БМЕ- Филозофски факултет УНС, 2016-2017; Контексти – Филозофски факултет УНС – 2017, 2019; Домус – научна конференција о аутономији и о историји војвођанских Мађара – 2017, 2018, 2020; Научна конференција „Медији у време кризе“ у организацији престижног научног часописа „Médiakutató“ (Мађарска), 2020; Научна конференција Друштва војвођанских научника (VMAT), 2020; Интердисциплинарна конференција Учитељског факултета у Суботици 2018, 2020; Међународна конференција „Socialism on the Bench“ у Пули, 2019.

(Публикације су поређане по години објављивања, одн. прихватања за објављивање.)

## **VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:**

У својој дисертацији под називом *Медијско извештавање о мигрантима у Републици Србији и Мађарској од 2016. до 2019. године* кандидаткиња Викторија Тома Закински, указала је на значај који медији имају у формирању слике света, у овом случају конкретне слике о мигрантима и мигрантској кризи у Републици Србији и Мађарској. Она је у датом периоду, медијске производе анализирала са језичког, терминолошког аспекта, са аспекта начина извештавања, коришћења разних медијских жанрова, формулисање наслова текстова, визуелно представљање миграната у извештавању, негативан или позитиван тон анализираних медија, као и утицај политике на медијско извештавање о мигрантима. Резултати њених истраживања (представљени у поглављу 8. *Закључак*) су конкретни, изнијансирани, јасно формулисани, изведени на основу релевантних теоријских поставки те представљају квалитативан допринос анализи медијског дискурса у домену миграната и мигрантске кризе.

У нашој сумарној оцени потребно је истаћи да ова дисертација, која је оригинални научни рад, представља јединствен пример, методолошки добро одрађеног истраживања актуелне теме о мигрантима и миграцијама, будући да неке сличне анализе које су до сада вршене, нису укључивале компаративну анализу медијског дискурса обе државе. Укључивање регионалних медија такође даје нову димензију истраживању која није присутна у другим досадашњим истраживањима.

### **VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА:**

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Кандидаткиња Викторија Тома Закински је успешно приказала резултате својих истраживања у вези извештавања медија о мигрантима и мигрантској кризи у Републици Србији и Мађарској од 2016. до 2019. године, будући да је начин приказа резултата, уз помоћ графикана и табела прегледан, а тумачење резултата истраживања разумљив и једнозначан. Наша оцена је, да је кандидаткиња, извођењем своје тезе показала да је веома добро упозната са проблематиком медија, као и са њеним унутрашњим законима и функционисањем, али и са свим важним аспектима проблематике миграната и миграција. Оно што је јача страна рада јесте, да поред засебне анализе медијског извештавања о мигрантима у Републици Србији и Мађарској, она даје и упоредну анализу тих медијских производа, што представља значајан квалитет дисертације. Приликом анализе резултата истраживања кандидаткиња не остаје при апстрактним разматрањима обрађиване тематике, него уз помоћ конкретних примера изводи конкретне закључке о карактеристика медијске сцене и извештавања о мигрантима и миграцијама. Мишљења смо да ће њене резултате са успехом моћи да користе сви који се на било који начин баве тематиком миграната и мигрантске кризе.

### **IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:**

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

2. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме?

*Дисертација Медијско извештавање о мигрантима у Републици Србији и Мађарској од 2016. до 2019. године* написана је у складу са образложењем како га је својевремено формулисала кандидаткиња у својој пријави.

3. Да ли дисертација садржи све битне елементе?

Дисертација садржи све битне елементе: поделу на увод, средишњи и закључни део, с тим што се средишњи део састоји из шест поглавља са јасно разграниченим темама који су са мигрантима, мигрантском кризом и истраживањем медијског извештавања о њима. Списак библиографских јединица и анализираних електронских медија је јасно наведен.

4. По чему је дисертација оригиналан допринос науци?

Дисертација је оригиналан допринос сагледавању и детаљној, научној анализи медијске слике о мигрантима и мигрантској кризи, то јест о извештавању о њима у Републици Србији и Мађарској. Оно што је у сваком случају ново је компаративна анализа медијског дискурса поменуте две суседне земље, као и интервјуи који су коришћени како би анализа утицаја медија на становништво била што целовитија и прегледнија.

5. Који су недостаци дисертације и какав је њихов утицај на резултат истраживања?

Дисертација је изведена у складу са планом који је својевремено презентовала кандидаткиња, а који је у основним цртама приказан и у пријави. Она нема недостатке који би отежавали разумевање њене идеје и аргументације спроведене у њој. Дисертација представља једну заокружену целину сагледавања проблематике медијског извештавања о мигрантима и мигрантској кризи, те по нашој оцени нема недостатака, ни у домену теоријског приступа истраживању теме, нити у њеној обради, нити у формулисању њених резултата и закључака.

### **X ПРЕДЛОГ:**

На основу наведеног, комисија предлаже:

- а) да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана;
- б) да се докторска дисертација врати кандидату на дораду (да се донуди односно измени);
- в) да се докторска дисертација одбије.

Место и датум:

Нови Сад, 01.04.2021.

1. проф.др Дејан Пралица,  
редовни професор  
\_\_\_\_\_, председник
2. проф.др Даниела Арсеновић,  
ванредни професор  
\_\_\_\_\_, члан
3. проф.др Владимир Баровић,  
редовни професор  
\_\_\_\_\_, члан-  
ментор 1
4. проф.др Ференц Немет,  
редовни професор  
\_\_\_\_\_, члан-  
ментор 2

**НАПОМЕНА:** Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.